

La voluntat de comunicar, objectiu de les aules de llengües

Recull d'articles i experiències sobre la motivació
i la voluntat de comunicar en l'aprenentatge
de segones llengües

Isidor Marí i Miquel Strubell (eds.)

EDITORIAL UOC

Índex

Introducció

<i>Isidor Marí i Miquel Strubell</i>	19
--	----

Primera part

La motivació per comunicar: marc teòric

Capítol I

Conceptualització de la voluntat de comunicar en una L2: un model situacional de confiança i afiliació en L2

Peter D. MacIntyre, Richard Clement, Zoltán Dörnyei.

<i>Kimberly A. Noels</i>	27
La VDC en llengua nativa	28
La VDC en la segona llengua	29
NIVELL I: el comportament comunicatiu	30
NIVELL II: la voluntat de comunicar	32
NIVELL III: els antecedents situats de la comunicació	34
Casella 3. El desig de comunicar-se amb una persona específica	34
Casella 4. L'estat d'autoconfiança comunicativa	35
NIVELL IV: les propensions motivacionals	37
Casella 5. La motivació interpersonal	37
Casella 6. Motivació Intergrupals	39
Casella 7. L'autoconfiança en la L2	40
NIVELL V: el context afectiu i cognitiu	41
Casella 8. Actituds intergrupals	42
Casella 9. La situació social	44
Casella 10. La competència comunicativa	47
NIVELL VI: el context individual i social	49
Casella 11. El clima intergrupals	49
Casella 12. La personalitat	53
Conclusió i orientacions futures	55

Capítol II

La voluntat de comunicar

<i>James C. McCroskey i Virginia P. Richmond</i>	59
La voluntat de comunicar: un constructe relacionat amb la personalitat	59
Bases del constructe de la voluntat de comunicar	59
La manca de voluntat de comunicar	60
Predisposicions cap al comportament verbal	62
La timidesa	63
La voluntat de comunicar	65
Antecedents de la voluntat de comunicar	69
La introversió	69
L'anomia i l'alienació	70
L'autoestima	70
La divergència cultural	71
Les capacitats comunicatives	72
L'aprensió comunicativa	73
El constructe de l'aprensió comunicativa	74
Tipus d'AC	74
Causes de l'AC	76
Efectes interns de l'AC	81
Efectes externs de l'AC	82
Mesura de l'AC	83
Efectes de la voluntat de comunicar en la comunicació interpersonal	84
Conclusió	86

Capítol III

El suport social i les orientacions vers l'aprenentatge de llengües de l'alumnat d'immersió

<i>Peter D. MacIntyre, Susan C. Baker, Richard Clément, Sarah Conrod</i>	89
Mètode	95
Participants	95
Material	95
Procediment	97

Resultats i discussió	97
La VdC i les orientacions	97
La VdC i el suport social	100
El suport social i les orientacions	104
Conclusió	105
Apèndix	107

Capítol IV

Parlar per aprendre: la voluntat de comunicar i els programes intensius de llengua

<i>Peter D. MacIntyre, Susan C. Baker, Richard Clément i Leslie A. Donovan</i> ...	113
La voluntat de comunicar	114
La motivació	116
Els efectes dels programes intensius d'aprenentatge de llengües	116
La relació entre la VdC en la L1 i la L2	118
L'estudi	118
El mètode	119
Els participants	119
El procediment	120
Els materials	120
Els resultats	122
Els efectes de l'experiència prèvia i de la llengua sobre les variables comunicatives	122
Els efectes de l'experiència prèvia sobre les actituds i la motivació ...	124
Els efectes de l'experiència prèvia sobre les fonts de la VdC	124
Les correlacions entre les variables d'actitud i comunicatives	126
La relació entre les VdC en la L1 i la L2	126
Discussió	126

Segona part

Motivacions i altres factors psicosocials

Capítol V

Actituds, orientacions i motivacions en l'aprenentatge de llengües: progressos en els àmbits de la teoria, la recerca i les aplicacions

<i>Zoltán Dörnyei</i>	133
La dimensió social inherent de la motivació per a l'aprenentatge de llengües	133
La teoria de la motivació de Gardner i el concepte d'«integrativitat»	134
Enfocaments teòrics alternatius	136
Les orientacions motivacionals i la teoria de l'autodeterminació	137
La motivació per a l'aprenentatge de L2 i la teoria de l'atribució	138
Les teories de l'objectiu	138
La neurobiologia de la motivació per a l'estudi de L2	139
Una concepció més situada de la motivació per a l'aprenentatge de L2	140
La voluntat de comunicar	141
La motivació per la tasca	143
La motivació i l'ús d'estratègies d'aprenentatge	145
Un enfocament de la recerca sobre la motivació per a l'aprenentatge de L2 orientat al procés	146
La recerca sobre la motivació per a l'adquisició de L2 vs. la recerca sobre l'ASL	149
Implicacions educatives	151
El disseny d'estratègies motivacionals	151
La formulació d'estratègies automotivadores de control de l'acció ..	152
La motivació del professorat i com motivar el professorat	153
Conclusions	154

Capítol VI

La motivació integrativa i l'adquisició de segones llengües

<i>Robert C. Gardner</i>	155
El significat de la motivació	158
El model socioeducatiu de l'adquisició de segones llengües	160
La bateria de tests d'actitud i motivació (AMTB)	167
Actituds envers la situació d'aprenentatge	167
La integrativitat	167
La motivació	168
L'ansietat lingüística	169
La instrumentalitat	169
Les generalitzacions teòriques i les conclusions empíriques relacionades amb el model	171
La motivació <i>versus</i> el fet de motivar	173
La generalitzabilitat del model socioeducatiu i l'AMTB	177
Conclusions	180

Capítol VII

Creació d'un entorn motivador a l'aula

<i>Zoltan Dörnyei</i>	181
Cap a un grup d'aprenents cohesionat	183
Cap a un sistema de normes i rols productius a l'aula	185
Les normes de grup	186
Els rols de grup	187
Cap a un estil de lideratge òptim	188
Un enfocament situat de la facilitació	189
Adopció d'una pràctica docent motivadora	191
Generar la motivació inicial	192
Mantenir i protegir la motivació	193
Encoratjar una autoavaluació retrospectiva en positiu	195
Conclusions	197

Capítol VIII

Processos psicològics en l'aprenentatge lingüístic cooperatiu: la dinàmica de grups i la motivació

<i>Zoltan Dörnyei</i>	199
Una síntesi de l'aprenentatge cooperatiu	202
La dinàmica de grups en l'aprenentatge cooperatiu	204
La cohesió grupal i l'aprenentatge lingüístic amb professorat	205
El desenvolupament de la cohesió grupal	206
La cohesió i el procés d'AC	208
La base motivacional del rendiment de l'alumnat en l'aprenentatge cooperatiu	210
Components motivacionals en el nivell de la situació d'aprenentatge: motius específics de grup	210
Motius relacionats amb l'ensenyant	213
Motius relacionats amb el curs	214
Els processos motivacionals en el nivell de l'aprenent: l'autoconfiança	215
Un resum de la motivació en l'aprenentatge lingüístic cooperatiu ..	216
Conclusions	217

Tercera part

Estudis i experiències en el context català

Capítol IX

Motivació i actituds envers l'aprenentatge de llengües en aules multiculturals

<i>Mercè Bernaus, Anne-Marie Masgoret, Robert C. Gardner, Edith Reyes</i>	221
Introducció	222
Mètode	226
Participants	226
Procediment	226
Indicadors	227
Resultats i discussió	228
Diferències en les actituds lingüístiques i en la motivació	228
Anàlisi factorial dels indicadors de les actituds lingüístiques i de la motivació dins un context multilingüe	232
Conclusions	236

Capítol X

Infants immigrants en societats bilingües. Les actituds envers les llengües dels escolars nouvinguts a Catalunya

<i>Àngel Huguet, Judit Janés</i>	239
Introducció	240
Metodologia	243
Participants	244
Instrument	247
Procediment	247
Tractament dels resultats	248
Resultats	248
Actituds respecte del català i el castellà	249
Anàlisi de les variables que poden explicar les actituds manifestades	250
Discussió	252

Capítol XI

Com es pot incidir en la voluntat d'usar una llengua des de l'aula

<i>Rosa Valls</i>	257
Les actituds socials i les actituds educacionals	257
El rol del professor	258
Les actituds de l'alumnat	259
Com es formen les actituds	260
Anàlisi dels hàbits lingüístics dels aprenents	261
Creences que cal transmetre a l'alumnat	262
Com canviar les actituds lingüístiques: Mètode de treball	262
Activitats per a incidir en els components de les actituds	263
Exemple 1	264
Exemple 2	265
Com es poden canviar actituds socials: Tècniques i recursos	266
Programar el treball de les actituds socials al centre	277
L'activitat interdisciplinària	278
Annexos	281
Bibliografia ordenada per capítols	293